

گزارشات آذر ماه ۱۳۹۹

شماره ۱۲ - ۱۳۹۹/۱۰/۰۱

فضانامه

سیاره گامیت

پرونده گامیتی

کمتر کسی از ماها داستان دوازده برادر و ننه سرما و چله بزرگ و چله کوچیکه رو برای بچه‌ها و نوه‌هایش تعریف می‌کنه. متن زیر را بخوانید تا نسل امروزمون هم اینارو یاد بگیرن. حیفه که از یاد بره چنین روایت‌هایی.

چله‌ی بزرگ...
چله‌ی کوچک...
چارچار...
سده...
آهمن و بهمن...
سیاه بهار...
و سرما پیرزن...

زمستان به دو بخش تقسیم میشه:
چله بزرگ (چله کلان)
چله کوچک (چله خرد)

۱

پرونده گامبیتی

چله بزرگ از (اول دی ماه تا دهم بهمن ماه) و چهل روز کامل می‌باشد.

چله کوچک از (یازدهم بهمن تا پایان بهمن ماه) و ۲۰ روز کامله و به همین دلیل چون ۲۰ روز کمتر است؛ چله کوچک نامیده شده است.

غروب آخرین روز چله بزرگ (جشن سده) برگزار می‌شده و مردم دور هم جمع می‌شدند و از این جشن لذت می‌بردند و در نهایت با برپایی آتش و خواندن شعر و پایکوبی بدور آتش، سده را جشن می‌گرفتند.

این دو برادر (چله بزرگ و چله کوچک) در هشت روزی که در کنار همدیگر هستند آن ۸ روز را (چارچار) می‌نامند. به چهار روز آخر چله بزرگ و چهار روز اول چله کوچک «چارچار» می‌گویند.

۲

پرونده گامبیتی

پس از چارچار نوبت به «اهمن و بهمن» پسران پیرزن (ننه سرما) می‌رسد که خودی نشان دهند.
ده روز اول اسفند را (اهمن) گویند.
ده روز دوم اسفند را (بهمن) گویند.
و این ۲۰ روز ممکن است آنقدر بارندگی باشد که این دوبرادر به دوچله طعنه بزنند.

با توجه به شعری که قدیمی‌های نازنین می‌خواندند:
اهمن و بهمن
آرد کن صدمن
روغن بیار ده من
هیزم بکن خرمن
عهده همه بامن

تا اینجا ۲۰ روز از اسفند به نام اهمن و بهمن نامگذاری شده‌اند.

۳

پرونده گامبیتی

می ماند ۱۰ روز آخر اسفند ماه که:

پنج روز اول (سیاه بهار) نام گرفته و شعری هم که قدیمی ها می خوانند:
«سیاه بهار شب بیار و روز بکار»

از این شعر هم مشخص می شود در این ایام شب ها بارندگی فراوان بوده و روزها کشاورزان مشغول کشت و زراعت بوده اند.

پنج روز آخر هم (سرما پیرزن) نام گرفته است که در این روزها آسمان گاهی ابری گاهی آفتابی، گاهی همراه با باد واکثر اوقات از آسمان تگرگ می بارد؛ که قدیمی های دل پاک، براین باور بودند که گردنبند پیرزن پاره شده و مُهره های آن به زمین می ریزد.

حیف است بچه های ما این ها را نشنوند و این قصه ها از صفحه روزگار محو شود!

ناهید عربی ©

۴

پرونده گامبیتی

گامیتنامہ

کریسمس روز میلاد حضرت عیسی مسیح به روایت کلیسای کاتولیک است.
سال نو لحظه تحویل سال است و...

گالی گامی چرا هی این‌ها را از من می‌پرسی الان دفعه بیستم است که این را
برایت تعریف کردم. اصلاً برو تو اینترنت مقاله آقای روبرت صافاریان در این
مورد را بخوان!

گالی گامی با دهان باز !!!!

خوب آخه امسال فرق داره!!!

همه اینا قراره آنلاین انجام بشه. آقای صافاریان این هم تو مقالش توضیح داده؟

۶

گامیت‌نامه

شب یلدا در راه است. این جشنی بین‌المللی که در بسیاری از کشورها و ملت‌ها به روش‌های گوناگون آن را عزیز می‌دارند. ننه سرما دامنش را در همه جا پهن کرد وسط اتاق نشست تا بچه‌هاش دورش جمع بشوند و قصه‌هایی از جاهای دور و زمان‌های دور بشنوند. آخر امشب طولانی‌ترین شب سال است و بیرون سرد است و تو اتاق همه علایق در هم جمع است.

امسال باز مهمان‌های عجیب‌مون در دورهمی شرکت می‌کنند. گامیتی‌ها... ولی دورهمی امسال مجازی است...

ننه سرما براشون گفت که کردها، لرها، ارمنی‌ها، ترک‌ها، گرجی‌ها، سوری‌ها، افغان‌ها، هندی‌ها، رومی‌ها، خیلی از اروپایی‌ها، مصری‌ها و... این شب طولانی را با هم جمع می‌شوند و قصه می‌خوانند، شعر می‌خوانند و خاطره تعریف می‌کنند.

گامی خیلی جدی به ننه سرما نگاه کرد و گفت راستی اسم شما چیه ننه؟ ننه سرما که نطفش کور شده بود خودش را جمع و جور کرد یک لب‌خند زد و گفت منو ننه سرما صدا می‌کنن.

۷

ننه یعنی مادر و در بسیاری از جاها هنوز بچه‌ها مادرشان را ننه صدا می‌کنند ولی اگر قدیم‌تر بریم می‌رسیم به روزهایی که ننه یا نانا الهه زایش بوده مثل آناهیتا و... خیلی جالبه تغییر و تحولی که این کلمه در طول تاریخ داشته. از یک نام مقدس که باعث ترس و تعظیم برای مردم بوده تا یک مادر پیر و فروتن که در روستا برای بچه‌ها در بلندترین شب سال تو اتاق گرم و کوچیکش برای بچه‌ها و بزرگ‌ها، قوم‌های مختلف دختر و پسر قصه می‌گه.

راستی برداشت شما از ننه چیست؟ برای شما این کلمه یاد آور چه چیزهایی است؟

۸

همراهان گامیتی

سیار
گامیت

وینش

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

۹

همراهان گامیتی

وینش

مرگ سقراط و تماشاخانه‌ی کوچک هانا آرنت

نویسنده کتاب: ماریون مولر کُلاِر و ژان-پل مُنژن
مترجم کتاب: سارا محمدی اردهالی، شیرین کریمی

ناشر: کتاب چ

نوبت چاپ: ۱

سال چاپ: ۱۳۹۹

تعداد صفحات: ۶۶

گروه سنی: ۷ تا ۱۲ سال

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

۱۰

همراهان گامیتی

هانا آرنٹ با دخترکی در آینه روبه‌رو می‌شود. دخترک کودکی خود اوست. خانم آرنٹ خودش را به کودک و ماجراجویی‌هایش می‌سپارد. آنها از خیابان‌های نیویورک می‌گذرند و به تماشاخانه‌ی کوچکی می‌رسند که در آن نمایشی ترسناک اجرا می‌شود؛ شهری که گرگی بدجنس و دسته‌ی عروسک‌هایش آن را می‌گردانند. در پایان نمایش به این که در تاریک‌ترین روزها هم امکان تغییر اوضاع وجود دارد، امیدوار می‌شویم. ممکن است زندگی واقعی هم مثل این نمایش باشد؟ اگر آدم‌ها با هم باشند تغییر ممکن است؟

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

وینش

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

۱۲

همراهان گامبیتی

وینش

شگفتی

نویسنده کتاب: آر جی پالاسیو

مترجم کتاب: پروین علی پور

ناشر: افق

نوبت چاپ: ۱

سال چاپ: ۱۳۹۳

تعداد صفحات: ۴۴۰

گروه سنی: ۹ سال به بالا

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

۱۳

همراهان گامیتی

آگوست این جوری به دنیا آمده. قیافه‌ی خوبی ندارد، در واقع صورتش به طرز وحشتناکی زشت است. مشکل آگوست این است که پسری عادی است با قیافه‌ی غیرعادی! او تا سیزده‌سالگی به مدرسه نرفته و حالا خانواده‌اش تصمیم گرفته‌اند او را به مدرسه بفرستند.

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

وینش

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

۱۵

همراهان گامبیتی

وینش

دروغ

نویسنده کتاب: کاره سانتوس

مترجم کتاب: سارا یوسفی

ناشر: کتاب چ

نوبت چاپ: ۱

سال چاپ: ۱۳۹۸

تعداد صفحات: ۲۲۷

گروه سنی: ۱۰ تا ۱۲ سال

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

۱۶

همراهان گامیتی

فکرش را بکن چیزی به امتحانات ورودی دانشگاه نمانده، می‌خوانی و می‌خوانی تا بهترین نمره‌ها را بگیری و به آرزوی خودت و خانواده‌ات برسی؛ قبولی در رشته ی پزشکی. ناگهان همه چیز به هم می‌ریزد. دلبسته می‌شوی، آن هم نه دلبسته ی یک آدم واقعی، بلکه شیفته ی یک روح. روحی که در اینترنت زندگی می‌کند و عین خودت خوره ی کتاب است، اما حاضر نیست از اینترنت بیرون بیاید تا او را ببینی.

متن کامل این مقاله را می‌توانید در «سایت معرفی و نقد کتاب وینش» بخوانید.

WWW.VINESH.IR

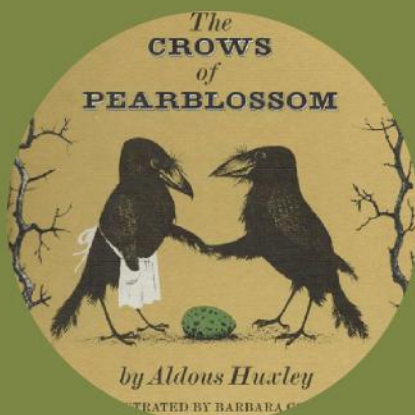
قشقرق

وقتی نویسندehای مهم، کتاب کودک می نویسند

تهیه شده از سایت معرفی و نقد کتاب وینش
نویسنده مقاله: نادیا کریمی

جان بلانی، یکی از قدیمی ترین کلکسیونرهای شهر نیویورک، که دست پروردهی مکتب هفته نامه نیویورکر نیز به حساب می آید، در جریان گردآوری مجموعه ی عظیمی از آثار نویسندگان بزرگ قرن بیستم به ناگاه مسیر خود را تغییر داد. او دریافته بود که شمار زیادی از نویسندگان مهم و معتبر آن دوران، دستی بر آتش نویسندگی در حوزه کودک و نوجوان داشته اند! پس شروع به گردآوری داستان های کودکانه ای کرد که به قلم بزرگانی چون جیمز جویس و ویرجینیا وولف به رشته ی تحریر درآمده اند. حاصل کار در نمایشگاهی به نام «آنها کتاب کودک هم نوشته اند» در معرض دید علاقمندان قرار گرفت.

۱۸

روزی روزگاری، کن کیسی داستانی جذاب و دوست‌داشتنی در مورد یک سنجاب مکار و یک خرس گرسنه نوشت. این داستان مصور کودکانه، یکی از دو اثر کودکانه‌ای است که او درست سه دهه بعد از نوشتن رمان مشهور و پرفروش پرواز بر فراز آشیانه فاخته (۱۹۶۲) منتشر کرد. از این جریان خبر داشتید؟

کیسی هم درست مثل رابرت گریوز، یودورا ولتی و ویلیام فاکنر، از جمله‌ی نویسندگانی است که کلکسیونر ۸۸ ساله‌ی نیویورکی، جان بلانی، سیر زندگی حرفه‌ای‌شان را پیگیری کرده است. در واقع بلانی در حال گردآوری جلد نخست از مجموعه آثار نویسندگان نیمه‌ی اول قرن بیستم بود؛ یعنی مجموعه‌ای با بیش از ۳۰۰۰ جلد کتاب! آن‌طور که خودش توضیح می‌دهد، در جریان گردآوری همین مجموعه بود که متوجه شد برخی از این نویسندگان، کتاب کودک هم نوشته‌اند. پس شروع به جمع کردن یک مجموعه‌ی مکمل کرد. او حالا دیگر به دنبال جمع‌آوری کتاب‌هایی در رده سنی کودکان و نوجوانان بود؛ با این شرط که توسط نویسندگان مشهوری که قبلاً آثارشان را گردآوری کرده است، نوشته شده باشند. و خبر خوب این‌که این مجموعه‌ی مکمل نه تنها ارزان‌تر، که نازک‌تر هم بود و فضای کمتری اشغال می‌کرد.

کتاب‌هایی که بلانی گردآوری کرد در نمایشگاهی با نام «آن‌ها کتاب کودک هم نوشته‌اند» به نمایش درآمد. در این نمایشگاه، که در اوایل ماه مارس برگزار شد (هر چند که به خاطر همه‌گیری ویروس کرونا به سرعت تعطیل شد)، دستاوردهای هر دو حوزه‌ی کودکان و بزرگسالان هر نویسنده در کنار هم قرار داده شده است.

آلدوس هاکسلی یکی از نویسندگانی است که شما را غافلگیر خواهد کرد. درست در کنار جلد اول رمان علمی - تخیلی و پادآرمانی دنیای قشنگ نو یک کتاب تصویری جذاب و رنگارنگ با نام کلاغ‌های شکوفه‌ی گلابی به چشم می‌خورد.

این کتاب در سال ۲۰۱۱ منتشر شده و کار تصویرگری آن بر عهده‌ی سوفی بلکال بوده است؛ او که یکی از معروف‌ترین تصویرگران کتاب به حساب می‌آید، تا کنون دو بار نشان کالدکوت (نشانی که هر سال به برجسته‌ترین کتاب تصویری آمریکایی اهدا می‌شود) را از آن خود کرده است. قصه در مورد دو کلاغ زبر و زرنگ است که وقتی متوجه می‌شوند تخمشان ناپدید شده، دست به کار پیدا کردن دزد می‌شوند. این کتاب که در حقیقت در سال ۱۹۶۷ منتشر شد، تنها کتاب حوزه‌ی کودک آلدوس هاکسلی به حساب می‌آید؛ و درست مثل جیمز بالدوین و داستان کودکانه‌اش، مرد کوچک، که اتفاقاً در همان سال (۱۹۶۷) منتشر شد، هر دوی این کتاب‌ها مدت زیادی فراموش شدند تا اینکه انتشار یک نسخه جدید، جان دوباره‌ای به آن‌ها بخشید.

شاید تصور کنید در حالی که اسم مستعار ارنست همینگوی پاپا بوده است، هیچ ارتباطی به کتاب‌های کودک یا موضوعات کودکانه ندارد! اما در نمایشگاه بلانی، چاپ نخست وداع با اسلحه (۱۹۲۹) در برابر «یک شیر خوب» قرار گرفته است. داستانی که نخستین بار در یک مجله‌ی ایتالیایی منتشر شد و بعدها مجله‌های دی هم (در سال ۱۹۵۱) نسخه‌ای از آن را به چاپ رساند.

۲۰

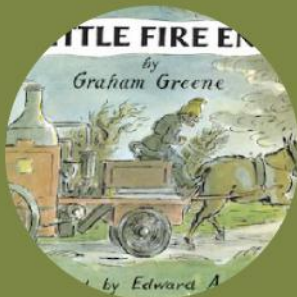

نسخه‌ی چاپی یک شیر خوب اما در سال ۱۹۹۸ منتشر شد. بلانی در مورد این کتاب با لحنی طنزآمیز می‌گوید: شاید پیشنهاد غیرعقلانه‌ای برای کودکان باشد؛ و ادامه می‌دهد که شخصیت اصلی کتاب یک شیر بالدار است که خانه‌اش در آفریقا را ترک می‌کند و به سوی ونیز می‌رود. یعنی به جایی که بتواند به راحتی نوشیدنی مورد علاقه‌اش را سفارش دهد.

تلاش برای گردآوری کردن ناخنک زدن‌های گراهام گرین به حوزه‌ی ادبیات کودک هم کار سختی بوده است! در نمایشگاه، چاپ نخست کتاب مرد سوم، داستانی معمایی که در سال ۱۹۵۰ منتشر شد، در کنار چاپ اول (۱۹۵۲) اتوبوس اسب کوچک به نمایش گذاشته شد. این داستان در واقع یکی از چهار داستان مجموعه‌ی کودکانه‌ای است که گرین منتشر کرده است. داستان‌های دیگر، قطار کوچک، ماشین آتش نشانی کوچک و جاده صاف‌کن کوچک نام دارند. تمام این کتاب‌ها توسط نامزدش، دوروتی گلاور که با نام هنری دوروتی کریگی فعالیت می‌کرد، تصویرسازی شده‌اند؛ او کسی است که در گردآوری مجموعه‌های کارآگاهی با گرین همکاری می‌کرد. احتمالاً دوری گزیدن گرین از ژانر کودک نیز تحت تاثیر رابطه‌اش با گلاور و برخی دیگر از دوستانش بوده است. قطار کوچک (۱۹۶۴) در اصل بدون نام گرین روی جلد منتشر شد. بلانی توضیح می‌دهد که گراهام گرین نمی‌خواست اسمش روی جلد نخستین کتاب کودک‌کی که نوشته است بیاید. شاید چون فکر می‌کرد که این مساله ممکن است به اعتبار او، به عنوان یک رمان‌نویس، خدشه وارد کند.

از این خودخواهی بزرگ که بگذریم، می‌توان استدلال کرد که اسم گرین تبدیل به نقطه‌ی قوت و محرک اصلی فروش سه کتاب دیگر شده است. علاوه بر این، خیلی از نویسندگان دیگر نمایشگاه «آن‌ها کتاب کودک هم نوشته‌اند» نیز طرز فکر مشابهی داشتند! اکثریت نویسندگانی که ۳۹ مجموعه‌ی این نمایشگاه را تشکیل داده‌اند، در ابتدا به عنوان نویسندگی داستان‌های بزرگسالان شناخته شدند و بعد، از تجربیات خود برای نوشتن داستان‌هایی مخصوص خوانندگان جوان‌تر بهره گرفتند.

اما یکی از استثنای بزرگ، ویرجینیا وولف است. اولین نسخه‌ی آمریکایی از آخرین رمانش، در میان نقش‌ها (۱۹۴۴)، که توسط ونسا وبل تصویرگری شده است در برابر بیوه و طوطی قرار گرفته است؛ این داستانی است که وولف برای برادرزاده‌اش کوئنتین بل نوشته. بیوه و طوطی ۶۰ سال پس از نوشته شدن کشف، و در سال ۱۹۸۸ با تصویرگری جولیان بل، نوه‌ی ویرجینیا وولف منتشر شد!

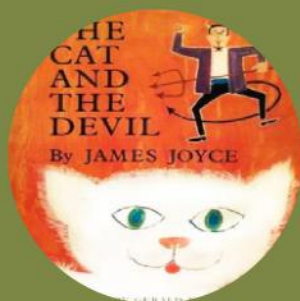
۲۲

قشقرق

درست مثل ویرجینیا وولف، جیمز جویس افسانه‌ای هم داستانی جذاب برای یکی از اعضای خانواده‌اش نوشته است. این داستان که گربه و شیطان نام دارد، بعد از مرگ جویس، در سال ۱۹۶۴ منتشر شد. بلانی این کتاب را به عنوان یکی از بهترین‌های حوزه‌ی کودک معرفی می‌کند. نسخه‌ای که در نمایشگاه رونمایی شد، توسط ریچارد ارداز (تصویرساز برجسته نئو قرون وسطایی) تصویرسازی شده است. به نظر می‌رسد که علاقه‌ی او به این کتاب، بیشتر از علاقه‌ی آنری ماتیس به اولیس باشد. جالب اینکه در همان زمانی که ماتیس (در سال ۱۹۳۵) تصویرگری اولیس را برای نسخه‌ی "باشگاه نسخه محدود" انجام می‌داد، ارداز تصویرسازی اودیسه‌ی هومر را بر عهده گرفته بود. (اولیس و گربه و شیطان در کنار هم قرار داده شده‌اند.) انتخابی که احتمالاً باعث آزرده‌گی جیمز جویس شده باشد. به هر حال، این کتاب هنوز هم زیباست و یکی از کتاب‌های با ارزش این نمایشگاه به حساب می‌آید.

۲۳

قشقرق

بلانی می گوید از بین تمام نویسنده‌هایی که آثارشان را گردآوری کرده است، با کُرت ونه گات بیشترین احساس نزدیکی را دارد. او از اعتراف به اینکه یک پاپاراتزی امضا و همیشه در حال سرک کشیدن به مراسم امضای کتاب نویسندگان مختلف است، هیچ ابایی ندارد. بلانی به یاد می آورد که نسخه‌ی امضا شده‌ی سلاح‌خانه‌ی شماره ۵ (۱۹۶۹) را در حالی به دست آورد که مدیر اجرایی اوگیلوی و مائر بوده و روی کمپینی در مورد تصاویر مربوط به نویسندگان مختلف کار می کرده است. بلانی، ونه گات را در تاریخ ۱۴ فوریه ۱۹۷۰ ملاقات کرد؛ در واقع در بیست و پنجمین سالگرد بمباران درسدن که در رمان به تصویر کشیده شده است. او می گوید این تنها کتابی است که غیر از امضای نویسنده، تاریخ هم خورده است.

در این نمایشگاه، داستان جنگی مشهور ونه گات همسایه‌ی کتاب خورشید ماه ستاره شده است؛ شرح حالی بر کودکی عیسی مسیح! مهم‌ترین ویژگی نمایشگاه نیز شاید همین بوده است: در مورد نویسنده‌ای که گمان می کنید می شناسید، چیزهای جدیدی خواهید فهمید!

۲۴

قشقرق

@GAMBEETPLANET

@GAMBEETPLANET

WWW.GAMBEET.COM

